

PAASTUAJA ESIMENE PÜHAPÄEV AD 2022

Hb 4:14–16 (1Ms 3:1–19; Mt 4:1–11)

14 Et meil nüüd on suur ülempreester Jeesus, Jumala Poeg, kes on läbinud taevad, siis hoidkem kinni usust, mida me tunnistame!

15 Sest meil pole niisugune ülempreester, kes ei suuda kaasa tunda meie nõrkustele, vaid selline, kes on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta.

16 Läki siis julgusega armu aujärje ette, et me halastust saaksime ja armu abiks leiaksime parajal ajal!

Sissejuhatus

Kirjas heebrealastele endas ei nimeta selle kirjutajat. Traditsiooniliselt on autoriks peetud apostel Paulust, kuid juba varakult on olnud neid, kes on selles kahelnud. Tänapäeval jäetakse Heebrea kirja autorlus lahtiseks, sageli seostatakse seda siiski Pauluse või tema koolkonnaga. Pauluse kõrval on kirja autoriks peetud ka näiteks Rooma Clemensit¹, Barnabast, evangelist Luukast, Apollost ja teisi. On üsna tõenäoline, et kiri pärineb esimese sajandi kuuekümnendate aastate esimesest poolest, s.t on kirjutatud enne Jeruusalemma templi hävitamist aastal 70. On ka autoreid, kes seostavad Heebrea kirja keiser Domitianuse valitsemisajal (89–96) aset leidnud kristlaste tagakiusamisega.

Heebrea kirja eesmärgiks näib olevat taganemise või ükskõiksusse langemise ohus olevate kristlaste manitsemine ja julgustamine², tõenäoliselt olukorras, kus kas varasemalt kogetud või parajasti toimuv tagakiusamine on teravalt tõstatanud küsimuse kristliku usu juurde jäämise ja sellest tunnistuse andmise mõttekusest. Üheks väljapääsuks tagakiusamisest näib olevat olnud [vähemalt väliselt] tagasi pöördumine vanatestamentliku usu ja praktika juurde.

Kiri heebrealastele astub taolisele mõtteviisile jõuliselt vastu, näidates, et Vana Testament, iseäranis selle rituaalne praktika, oli vaid Kristuses teostunud lunastuse eelpilt ja ettekuulutus ning on sestpeale määratud lakkama. Kristus on tõeline ülempreester ning ainus ohver ja vahemees Jumala ja inimeste vahel – Temast loobumine ning vana usu ja vanade ohvrite juurde tagasi pöördumine tähendaks Kristuse jalge alla tallamist ja uuesti risti löömist ning kujutaks endast hukatuslikku viga, pattu, millele ei ole lepitust, kuna ainus võimalik Lepitaja on tagasi lükatud (Hb 6:4–6; 10:29).

¹ Seda võivad nii kinnitada kui ümber lükata Clemensi 1. kirjas sisalduvad otsesed või kaudsed Heebrea kirja tsitaadid, nt XXXVI peatükis.

² Vennad, ma kutsun teid üles, võtke heaks see julgustussõna! (Hb 13:22)

Kristus ületab kõik, nii prohvetid (Hb 1:1–3), inglid (Hb 1:5–2:18) kui ka Moosese (Hb 3:1–6), samuti kõik Vana Testamendi ohvrid (Hb 4–9), Ta pole mitte Aaroni soost või mõnest muust inimlikust suguvõsast preester, vaid sarnaselt Melkisedekile, kes on Tema eelkuju, ilma alguse ja otsata (Hb 7:3). Kristus on muutumatu, «seesama eile ja täna ja igavesti» (Hb 13), ning Tema lunastus- ja lepitusohver on lõplik: «Sest üheainsa ohvriga on Ta teinud pühitsetavad jäädavalt täiuslikuks.» (Hb 10:14)

Kristus on Jumala viimane sõna inimkonnale, Temas on kõik alguse saanud ja Temas viiakse kõik lõpule: «Jumal, kes muiste palju kordi ja mitmel viisil rääkis esivanematele prohvetite kaudu, on nüüd päevade lõpul meile rääkinud Poja kaudu, kelle Ta on seadnud kõigi asjade pärijaks, kelle läbi Ta on ka maailmad teinud, kes, olles Tema kirkuse kiirgus ja Tema olemuse kuju ning kandes kõiksust oma väe sõnaga, on pärast seda, kui Ta oli täide viinud pattudest puhastamise, istunud Ausuuruse paremale käele kõrgeimas taevas ning saanud ülemaks inglitest, kuivõrd Ta on pärinud neist ülevama nime.» (Hb 1:1–4)

Kristust kujutatakse Heebrea kirjas ka eeskuju ja julgustusena eriti neile, keda taga kiusatakse või kes on sattunud mõne muu kiusatuse küüsi: Ta on olnud kõiges kiusatud nagu meiegi ning just seetõttu suudab Ta inimesi mõista, neile andestada ja neid aidata (Hb 4:15).

Kiri heebrealastele seostab kristlaseks olemise ja kristliku usu praktiseerimine nii isiklikus usus kindlaks jäämise kui ka ühise tunnistusega ja koguduse osadusega, kelle kooskäimisi ei tohi unarusse jätta (Hb 10:25). Kristlikus koguduses nähakse uut Jumala rahvast, Uue Lepingu rahvast, kes on puhastatud Kristuse vere piserdamisega ning kelle ühtekuuluvus ületab nii aja kui ruumi, kaasa arvatud tagakiusamised ja surma. Neile, kes usus kindlaks jäävad ja kannatusteski ei tagane, töötatakse rahu, mida on igatsenud ja mille poole on püüelnud kõigi aegade vagad, kellest paljusid tuuakse ka kristlastele kindlameelse usu eeskujuks (Hb 11).

Need, kes on kuulekad ja jäävad ustavaks, võivad teada, et «rahu Jumal, kes igavese lepingu verrega on surnuist üles toonud lammaste suure Karjase, meie Issanda Jeesuse», valmistab neid «kõiges heas tegema Tema tahtmist» ja saadab korda, «mis on Tema silmis meelepärane» (Hb 13:20j).

Kiri heebrealastele on nii teoloogiline kui kirjanduslik meistriteos, mida ei tohi mingil juhul taandada vaid heebrea päritolu lugejaile mõeldud apologetiliseks või pelgalt Vana Testamendi kommentaariks mõeldud kirjutiseks, vaid mille keskseks sõnumiks on tunnistus Kristuse ainulaadsest ja täiuslikust ohvrast, mille kaudu on kõigile neile, kes Temasse usuvad ja Talle ustavaks jäävad, avatud ligipääs «Siioni mäe juurde ja elava Jumala linna, taevase Jeruusalemma juurde» (Hb 12:22).

Keelelisi märkuseid

Ülempreester – ἀρχιερέα – sõna ἀρχιερέυς koosneb sõnadest ἀρχή – «algus», «esimene», «ülem» – ja ιερέυς – «preester», «püramees», mis omakorda tuleneb sõnast ιερός – «pühitsetud», «püha», «Jumalale kuuluv».³

Jeesus – Ἰησοῦν – nimi Ἰησοῦς tuleneb heebrea nimest יהושע ja tähendab «JHWH on pääste», «JHWH päästab».

Kes on läbinud taevad – διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς – sõna διέρχομαι võib tähistada nii kuskilt läbi minemist/tulemist kui ka kuhugi päralt jõudmist (vahemaa läbimist), niisiis võib siin mõelda nii Jeesuse tulemisele taevast alla maa peale kui ka Tema [tagasi-] minemisele taevasse Isa paremale käele.⁴

Hoidkem kinni – κρατῶμεν – võiks tõlkida ka: «hoidkem kõvasti (või kõigest jõust) kinni». Sõna κρατέω – «kinni hoidma» – tuleneb sõnast κράτος – «vägi», «võim», «valitsus».⁵

Usust, mida me tunnistame – τῆς ὁμολογίας – sõna ὁμολογία koosneb samasust väljendavast mäarsõnast ὁμοῦ ja sõnast λόγος – «sõna», «kõne», «õpetus», ka «[kohtus antav] tunnistus», «kinnitus», niisiis võiks selle tõlkevasteks siinkohal olla näiteks: «ühine tunnistus».⁶

Kes ei suuda – μὴ δυνάμενον – sõna δύναμαι tähendab «võimeline olema», «suuteline olema», [millekski piisavat] jõudu omama».⁷

Kaasa tunda – συμπαθῆσαι – sõna συμπαθέω tähendab sõnasõnalt «kaasa kannatama», «[kellegagi] koos kannatama», siit tulenevalt ka «kaasa tundma».⁸

On olnud...kiusatud – πεπειρασμένον – sõna πειράζω tähendab «läbi katsuma», «proovima», «proovile panema», ka «kiusama», «kiusatusega ahvatlema».

³ Eestikeelne sõna «preester» tuleneb sõnast πρεσβύτερος – «vanem», «kogudusevanem».

⁴ Vrd Hb 1:3: «...kui Ta oli täide viinud pattudest puhastamise, istunud Ausuuruse paremale käele kõrgeimas taevas.»

⁵ Siit tulenevad ka «kraatia»-lõpulised võõrsõnad nagu nt «demokraatia» (δημοκρατία).

⁶ 1968. aasta piiblitõlkes: «tunnistusest».

⁷ Muuhulgas tulenevad siit ka lõhkeainet tähistav sõna «dünaamiit» ja elektrigeneraatorit tähistav sõna «dünamo».

⁸ Siit tuleneb ka eesti keeles kasutatav võõrsõna «sümpaatia».

Ilma patuta – χωρίς άμαρτίας – võiks tõlkida ka: «lahus patust» või nagu 1989. aasta Uus Testament ühe võimalusena pakub: «väljaspool pattu». Sõna άμαρτία tuleneb verbist άμαρτάνω – «märgist mööda laskma», «eksima», «patustama» – ja tähendab «möödalaskmine», «eksimus», «patt», «ülekohus».

Julgusega – μετὰ παρρησίας – sõna παρρησία koosneb sõnadest πᾶς – «iga», «kõik» – ja ῥέω – «tääkima», «kõnelema» – ning tähistab eeskätt julgust kõnelda, kõhklematult ja söakalt tõest tunnistust anda.

Arm – τῆς χάριτος – sõna χάρις tähendab «arm», «armuand», «armukingitus», «heldus», «heameel», «kiindumus», ka «tänu».

Halastust – sõna ἔλεος – «halastus» – võib olla etimoloogiliselt seotud sõnaga ἔλαιον – «õli», «võideõli» –, viidates nõnda näiteks haavade õliga leevendamisele.⁹

Saaksime – λάβωμεν – õigupoolest: «võiksime võtta [vastu]» või «võtaksime vastu».

Arm **abiks leiaksime parajal ajal** – χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν – võiks tõlkida ka: «armu leiaksime õigeaegseks abiks».¹⁰ Sõna εὐκαιρος koosneb mäarsõnast εὖ – «hea» – ja sõnast καιρός, mis enamasti tähistab kindlaksmääratud aega või ajavahemikku, samuti õiget, sobivat aega ja (näiteks ootamise järel) kätte jõudnud aega.

Sisuline analüüs

Neljanda peatüki lõpusalmid juhatavad sisse Heebrea kirja viiendast kümnenda peatükini hõlmava peaosa, mis käsitleb põhjalikult Kristuse rolli ja olemust tõelise ülempreestrina. Tõsi, Jeesust nimetatakse ülempreestriks juba teises ja kolmandas peatükis (Hb 2:17–31), kusjuures väga sarnaselt neljanda peatüki lõpule, ent siiski võib esimest kolme-nelja peatükki vähemalt teataval määral vaadelda kirja üldise sissejuhatusena, milles markeeritakse järgnevalt põhjalikumalt käsitlust leidvad teemad.

Neljanda peatüki lõpusalme on huvitav kõrvutada sarnaste salmidena kümnnendas peatükis:

Et meil nüüd on suur ülempreester Jeesus, Jumala Poeg, kes on läbinud taevad (Hb 4:14)	Selle tee on ta avanud meile uuena ja elavana vahevaiba, see on oma ihu kaudu (Hb 10:20)
Hoidkem kinni usust, mida me tunnistame (Hb 4:14)	Pidagem vankumatult kinni lootuse tunnistusest (Hb 10:23)

⁹ Vrd nt Lk 10:34: «...ja ta astus ligi, sidus mehe haavad, valas nende peale õli ja veini...»

¹⁰ 1739. aasta Piiblis: «armo leiame sel aial, kui meil abbi tarwis on»; 1968. aasta piiblitõlkes: «leiaksime armu oma abiks õigeaks ajaks».

<p>Sest meil pole niisugune ülempreester, kes ei suuda kaasa tunda meie nõrkustele, vaid selline, kes on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta (Hb 4:15)</p>	<p>Olles südame poolest piserdamisega puhastatud kurjast südametunnistusest ja ihu poolest pestud puhta veega (Hb 10:22)</p>
<p>Läki siis julgusega armu aujärje ette, et me halastust saaksime ja armu abiks leiaksime parajal ajal (Hb 4:16)</p>	<p>Vennad, et meil on siis Jeesuse vere varal julgus sisse minna kõige pühamasse paika (Hb 10:19)</p>

Heebrea kirjas nimetatakse Jeesust ülempreestriks kümnekonnal korral, rõhutades, et Ta pole selleks mitte ise hakanud (Hb 5:5), vaid Jumal on Ta seadnud ülempreestriks Melkisedeki korra järgi (Hb 5:10). On oluline mõista, et kuigi Jeesus ohverdas ennast preestrina siin maa peal, viies täide pattudest puhastamise (Hb 1:3), on Ta tegelikult juba siia maailma tulles «tulevaste hüvede ülempreester» (vrd Hb 9:11). Just seda võib tähendada väljend «läbinud taevad» (Hb 4:14), kuigi need sõnad võivad viidata ka Tema ülestõusmisele, taevasse ülendamisele ja Ausuuruse paremale käele istumisele kõrgeimas taevas (Hb 1:3).

Heebrea kirja autor rõhutab, et Jeesus, Jumala Poeg, on *meie* suur ülempreester. Meil ei ole tarvis justkui võõrastena Temaga kontakti otsida või Tema meelehead taotleda, vaid me teame, et Ta on meil ja meie jaoks olemas. Ta on meiega just nimelt sellena, kelleks ülempreester on seatud: eeskätt oma rahva eestkostjana, vahemehena, kelle kätte on usaldatud inimeste puhastamine pattudest ja lepitamine Jumalaga.

See ongi meie ühine usk ja tunnistus: et meil on taoline ülempreester; et Ta on meid kutsunud ja lunastanud; et Ta hoolib meist ja aitab meid alati, kui Tema armu, halastust ja abi vajame ning nende järele hüüame. Just nii, nagu öeldakse järgneva peatüki alguses inimlikke ülempreestrid ja nende kutsumust kirjeldades: «Iga ülempreester, kes võetakse inimeste hulgast, seatakse inimeste asemel läbi käima Jumalaga, et ta tooks ande ja ohvreid pattude eest. Ta suudab mõistvalt kohelda arutuid ja eksijaid, kuna ta isegi on nõrkusest piiratud.» (Hb 5:1j)

Jeesus pole mitte lihtsalt *nagu* taoline inimlik, maine ülempreester, vaid Ta on suur ja tõeline ülempreester, kelle eelkujutiseks on kõik varasemad – nagu ka kõik varasemad ohvrid on Tema tõelise ja lõpliku ohvri eelkujutis: «Sest Moosese Seadus seab ülempreestriks inimesed, kes on nõrgad, aga vande sõna, mis on Seadusest hilisem, seab selleks Poja, kes on saanud täiuslikuks igavesti.» (Hb 7:28) Jeesusel on «muudetamatu preestriamet» (Hb 7:24), seepärast Ta võib «päriselt päästa neid, kes tulevad Jumala ette Tema läbi» (Hb 7:25), kuna «Moosese Seadus ei ole ju midagi teinud täiuslikuks», nii et selle «aselele tuuakse hoopis parem lootus, mille kaudu me võime saada Jumala ligi» (Hb 7:19)

Kõige selle juures ei ole Jeesus mitte «niisugune ülempreester, kes ei suuda kaasa tunda meie nõrkustele, vaid selline, kes on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie» (Hb 4:15). Siin on oluline tähele panna, et originaaltekst ei kõnele mitte pelgast kaasa *tundmisest*, vaid millestki märksa enamast (ja valusamast), nimelt kaasa *kannatamisest*. Kuigi *συμπάθεια* tähistab ka kreeka keeles sümpaatiat või kiindumust kui tunnet, on selle sõna lahutamatuks kaastähenduseks lisaks tundele ka tegu või vähemalt valmisolek teoks: valmidus kannatada koos sellega, kellele kaasa tuntakse, või koguni – nagu Jeesuse puhul – selle eest, selle asemel, kellest hoolitakse ja kellele kaasa tuntakse.

Niisiis ei tähenda see, et Jeesus «tunneb kaasa meie nõrkustele», mitte kahetseva (või vanainimeselikult mõistva) peavangutuse ja võib-olla koguni lootusetu ohkega meie nõtruse (ja patu) teatavaks võtmist, vaid seda, et Jeesus talus tõelise inimesena kõiki neidsamu valusid ja katsumusi, mis saavad (ühel või teisel viisil ja enamasti erineval määral) osaks kõigile inimestele.

Evangeeliume lugedes näeme, millised need katsumused¹¹ olid: puudus ja vaesus sünnihetkest saadik, õige pea sellele lisandunud tagakiusamine ja surmaoht, hiljem nälg, janu, inimeste mõistmatus ning kurbus selle, nagu ka inimeste isekuse, hoolimatuse, omakasupüüdlisuse ja patu pärast, lein, peksmisest ja teotustest põhjustatud füüsilised ja hingelised piinad, surmaahastus ja -valu.

Kõiges selles oli Jeesus ilma patuta – võime tõlkida ka, et lausa «kaugel patust» või «väljaspool pattu» (vt vastavat keelelist märkust). Jeesus mõistab meid, tunneb meile kaasa, kannatab koos meiega, on kõiges nagu meie – aga ilma patuta. Heebrea kirja autori jaoks tähendab see eeskätt, et Tal on preestrina alati vaba ja takistamatu ligipääs Jumalale, sest Ta «ei ole sunnitud teiste ülempreestrite kombel päevast päeva tooma esmalt ohvreid omaenda pattude eest ja alles seejärel rahva pattude eest» (Hb 7:27).

Koos Jeesuse, oma tõelise ja igavese ülempreestriga, võime meiegi julgesti Jumala trooni ette astuda, kuna sellest on saanud tõeline armu aujärge. Paneme tähele: kui vana Seaduse päevil võis üksnes ülempreester ise, ja sedagi vaid kord aastas, minna pühimasse paika (vrd Hb 9:7), siis nüüd kutsutakse meid kõiki, kogu Jumala rahvast, igal ajal armu aujärje, s.t Jumala trooni ette astuma. Jumaliku armu aujärje, Jumala ligiolu kujutiseks oli vanas templis seaduselaegas, nüüd on selleks aga meie Õnnistegija ja ülempreester Jeesus Kristus ise. Koos Kristusega Jumala armu aujärje ette astumine seisneb enda üleandmises Temale, kes on saanud Jumala tõelise kohalolu paigaks inimeste keskel. Tema ihu on vahevaip, mis varem lahutas inimesed Jumala ligiolu paigast, nüüd aga ühendab nad Jumalaga (vrd Hb 10:19jj).

¹¹ Just nii võiks siinses kontekstis tõlkida sõna *πειρασμός* – «katsumus», «läbikatsumine», «proovilepanek», «kiusatus».

Julguse all, mida Hb 4:16 nimetatakse, võib mõista nii kindlat usaldust kui usukindlust, kuid tõenäoliselt tähistab sõna *παρορησία* siin ka julgust oma usu kuulutamisel või sellest (näiteks tagakiusamise olukorras) tunnistuse andmisel. Mitte ainult Kristus ei kannata kaasa meiega meie nõrustes ja katsumustes, vaid meiegi peame olema valmis kannatama, kusjuures mitte lihtsalt igapäevaelu vaevu, vaid üsna tõenäoliselt sarnast tagakiusamist nagu Kristus ise ja need, kes on käinud meie eel ning meid oma usukindluse ja vastupidavusega julgustavad. Neist räägitakse põhjalikult Heebrea kirja lõpupeatükkides.

Meie julgust kinnitab teadmine, et me «ei ole astunud käega katsutava ja tules põleva mäe ligi», vaid «Siioni mäe juurde ja elava Jumala linna, taevase Jeruusalemma juurde... ja uue lepingu vahemehe Jeesuse juurde, ja piserdamisvere juurde, mis kõneleb paremini Aabeli verest» (Hb 12:18–24). See on Heebrea kirja läbiv sõnum – nii julgustusena kui manitsusena panna «maha kõik koormav ja patt, mis hõlpsasti takerdab meid» ja joosta «püsivusega meile määratud võidujooksu» (Hb 12:1), et me «ei jääks ilma Jumala armust» (Hb 12:15).

Jumal pakub meile oma armu ja halastust «abiks parajal ajal» (Hb 4:16), s.t õigeaegse abina, mis teeb võimalikuks usus vastupidamise ja oma usust julge tunnistuse andmise. Arm on kingitus, mille peame vastu võtma (vt vastavat keelelist märkust), ning halastus, mille me Kristuses leiame, on justkui leevendav õli, mis teeb terveks meile patu (ja uskmatus) poolt löödud haavad (vt vastavat keelelist märkust).

Heebrea kiri on mõeldud julgustuseks neile, kes võiksid kas tagakiusamistes või lihtsalt mugavat elu taotledes loiuks muutuda, kõhkleva lüüa või koguni Kristust jalge alla tallates (vrd Hb 10:29) kristlikule usule selja pöörata. Kuigi kirjas nimetatakse hoiatavalt ka taganemisele järgnevat nuhtlust, ei pea kristlasi motiveerima mitte niivõrd kartus karistuse ees, kui võrd Jumala arm ja halastus, mis on ilmunud ja teostunud Kristuses, kes on saanud kõiges «vendade sarnaseks, et Temast saaks halastav ja ustav ülempreester Jumala ees rahva pattude lepitamiseks» (Hb 2:17) – «kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta» (Hb 4:15).

Jutluseks

Paastuaja esimese pühapäeva teemaks on EELK Kirikukäsiraamatu järgi «Jeesus – kiusatuste võitja». Sissejuhatuses öeldakse: «Pühapäeva evangeelium räägib sellest, et saatan ahvatles Jeesust loobuma oma kutsumusest, kuid Kristus võitis saatana kiusatused. Kiusaja ei jäta ka täna meid rahule, kuid meie abi on Kristus, kiusatuste võitja.»

Pühapäeva traditsiooniliseks ladinakeelseks nimeks on *Invocabit* – «Ta hüüab mind appi» (tulevik) – või luterliku tava järgi *Invocavit* – «Ta on mind appi

hüüdnud» (täisminevik). Nimetuse aluseks on missa vanakiriklik algussalm: «Ta hüüab mind appi ja ma vastan temale; mina olen ta juures, kui ta on kitsikuses, ma vabastan tema ning teen ta auliseks. Pika eaga ma täidan tema.» (Ps 91:15j)

Arvatavasti tuleneb algussalmi ja sellega ka pühapäeva nime valik vanakiriklikus ja ühtlasi EELK Kirikukäsiraamatu lugemiskava esimese lugemisaasta Evangeeliumis (Mt 4:1–11) kiusaja poolt teise kiusatuse puhul tsiteeritud psalmisalmist: «Sinu pärast käsib Ta oma ingleid ja nemad kannavad sind kätel, et sa oma jalga vastu kivi ei tõukaks.» (Ps 91:11j, tsiteeritud Mt 4:6 järgi). Lisaks võib siin näha sissejuhatust kogu paastuajale, mille oluliseks osaks on enda läbikatsumine selleks, et Kristusele toetudes ja Tema eeskuju järgides olla valmis seisma kindlalt vastu kõigile kurja kiusatustele.

Esimese lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks (1Ms 3:1–19) on pattulanguse lugu, milles kirjeldatud esimese Aadama allajäämine saatanale ja ürgkiusatusele ning sellest tulenenud ilmajäämine nii Jumala ligiolust kui surematusest vastandub uue Aadama võidule kiusatuste, patu, kuradi ja surma üle ning Temas teostunud lepitusele ja taastatud ühendusele Jumalaga.

Epistel liidab need kaks teksti suurepäraselt üheks: Kristus on ühtaegu tõelise Jumala ja tõelise inimesena täiuslik vahemees Jumala ja inimese vahel, kes mõistab meid meie nõtruses ning jagab kõiki meie valusid ja kannatusi, olles samal ajal patuta ja seega mitte ainult tõeline suur ja püha ülempreester, vaid ka laitmatu ja täiuslik lepitusohver kõigi meie pattude eest. Temas on meile avatud ligipääs Jumalale, Temas on saanud teoks Jumala tõeline kohalolu. Ta mitte ainult ei kutsu meid Jumala armu aujärje, ette, vaid Tema ise ongi Jumala armu aujärg ning tervendava ja valu leevendava õlina voolava halastuse allikas.

Mõeldes sellele, et Jeesus oli «kõigiti kiusatud nii nagu meie» (Hb 4:15), on jutluses võimalik keskenduda nii Tema kõrbekiusatustele kui ka sellele, et Ta tõepoolest jagab meiega kogu meie elu, s.t mitte ainult tavamõistes kiusatusi, vaid kõiki inimlikke katsumusi ja valusid, hoolib meist, tunneb meile kaasa ja kannatab koos meiega. Selleks, et meie – pärast praeguse aja kannatusi – võiksime leida igavese rahu ja rõõmu «Siioni mäel, elava Jumala linnas, taevases Jeruusalemmas» (vrd Hb 12:22).

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Jumala Poeg on saanud inimeseks, et jagada meiega kogu meie elu. Ta tunneb meid läbi ja läbi mitte ainult seetõttu, et Ta Jumalana teab kõike, vaid veelgi enam seetõttu, et Ta on kõike seda, mida meie kogeme, ka ise kogenud. Kõike peale patu, küll aga patu valu, needust ja nuhtlust – meie tõttu, meie pärast, meie heaks. Me ei pea kunagi kahtlema: Ta mõistab meid, tunneb meid, tunneb meile kaasa ja kannatab koos meiega.

2. Heebrea kirja keskseks sõnumiks on tunnistus Jeesusest kui meie suurest ülempreestrist. See tähendab, et Ta mitte ainult ei jaga meie elu ega kannata (kahetsusväärset kombel) meie patu tõttu, vaid Ta on tulnud täiesti teadlikult ja tahtlikult selleks, et iseennast ohverdades teha täiuslikuks ja viia lõpule kõik varasemad ohvrid ning lunastada ja pühitseda kõik need, kes Temasse usuvad ja Teda järgivad. Kristus on nii preester, ohver kui tempel, Tema on saanud avalikuks Jumala kohalolu, Tema ihu on vahevaip, mis mitte enam ei lahuta meid Jumalast, vaid ühendab meid Temaga.

3. Heebrea kiri julgustab meid ennast täielikult Kristusele üle andma, Tema kätte usaldama, täie julguse ja usukindlusega Tema juurde minema ning Temast kartmatult tunnistust andma. Jumala armu aujärje ette minemine ning Jumala armust ja halastusest abi leidmine on lahutamatult seotud sellest armust tunnistuse andmisega. Kristus on saanud inimeseks, olnud kiusatud, kannatanud ja surnud selleks, et päästa meid kiusatuste, kannatuste, surma ja kurja meelevallast. Selle imelise rõõmusõnumi kuulutamine ei peaks olema mitte kohustus, vaid ülevoolav, pulbitsev vajadus – isegi siis, kui selle hinnaks peaksid olema praeguse ajastu [üürikesed] kannatused, millele järgnevad igavene rõõm ja rahu taevases Jeruusalemmas.